

REPTES DEMOGRÀFICS

- **Daniel Pinazo Calatayud. Professor Titular Psicologia Social. Investigador de l'Institut de Desenvolupament Local (IIDL) de la Universitat Jaume I.**

L'estudi presentat estudia la percepció de la soledat per part de les persones majors, tractant de comparar entre la percepció a medis urbans i rurals. Especialment, s'ha centrat en l'estudi del medi rural i s'ha centrat en fer una comparativa entre municipis majors i menors de 10000 habitants.

Inicialment, s'observen dues percepcions oposades sobre la soledat entre una manera positiva de viure-la (associada a la satisfacció amb la vida, sensació de calma i valoració de la vellesa com un estat plàcid) i una manera negativa; una soledat viscuda amb por o amargura. Aquestes concepcions i significants de la soledat s'observen a partir de l'anàlisi del discurs dels grups de discussió realitzats entre les persones majors dels municipis escollits a Castelló.

Les diferències principals trobades entre els municipis majors i menors són que als municipis més menuts, l'activitat comunitària és major; tot i que hi haja més població que viu sola. És a dir, que tot i que a les ciutats hi ha més majors que viuen acompanyats; la percepció de soledat és major.

També s'observen diferències pel que fa al gènere; en general, les dones participen més i són actives a nivell social i es relacionen més que els homes. D'altra banda, els homes que viuen sols tendeixen en major mesura que les dones que viuen soles a un estat depressiu.

Per últim, pel que fa a l'edat hi ha diferències en la percepció de la soledat. Les persones d'una edat entre 55-59 senten major soledat; mentre els grups d'edat de franges superiors als 70 i tal i conforme avança l'edat les persones incrementen la seua activitat participativa i accepten millor la soledat com a part de la seua existència. Aquestes diferències pel que fa a les variables estudiades, demostren la necessitat de fer intervencions que tinguen en compte la variabilitat en la percepció de la soledat.

REPTES DEMOGRÀFICS

- **Jordi Alcón. Alcalde de l'Ajuntament de Vistabella. Projecte "Menjar a casa" guanyador del "Premi Amparo Moreno" a la innovació en serveis socials.**

En entorns rurals com el de Vistabella de Maestrat, al territori de l'interior de Castelló, fortament afectat pel despoblament; la població habitant és una població molt envellida i en resposta a aquestes característiques demogràfiques les polítiques socials locals són polítiques molt actives en relació a la gent gran. Per exemple, hi ha en marxa una Escoleta per a gent gran on es combina activitat física, cognitiva i oberta a propostes de les persones majors que participen. És a dir, són les pròpies persones participants les que decideixen sobre les activitats que volen dur-se a terme; contra la infantilització que sovint trobem en l'oferta d'activitats lúdiques.

Més enllà d'això, a Vistabella s'ha posat en marxa un servei innovador en el Menjar a casa que ha sigut guardonat amb un premi a la innovació en serveis socials. El nou servei de menjar a casa està basat en els principis de l'economia circular i la municipalització dels serveis. El menjar que abans venia només un dia a la setmana des de València ara el cuinen al menjador de l'escola. El servei es va municipalitzar totalment i amb aquesta perspectiva local es va fer un diagnosi de necessitats i un inventari de recursos disponibles.

A partir d'aquí, es va reorientar el servei i amb el suport d'una nutricionista van confeccionar uns menús d'alimentació saludable setmanals. Els productes necessaris per a aquests menús són adquirits als locals del poble, rotant entre els dos forns i les dues carnisseries. Per tant, tot el producte és adquirit localment i, a més, es compra sempre producte de temporada de manera que es fan servir criteris de sostenibilitat social i ambiental. D'aquesta manera, s'ha aconseguit assentar un model totalment exportable i incrementar la qualitat del servei amb un increment en el nombre d'usuaris al mateix temps que s'ha ideat un recurs per a la dinamització del comerç local com a suport contra el despoblament i la estacionalitat de l'ocupació.

REPTES DEMOGRÀFICS

- **Jeanette Segarra. Directora General de l'Agència Valenciana Antidespoblament.**

Partim d'un context al territori valencià en què als municipis en risc de despoblament hi ha ja un 30% de gent major de 60 anys. El despoblament és un problema social que ve de dècades en què la falta de relleu generacional als pobles es va aguditzant i té efectes en la vida social i econòmica als municipis. A banda, també en aquest sentit als pobles d'interior en risc de despoblació i amb una població envellida també cal lluitar contra els estereotips lligats a la vellesa per tal de fomentar un envelliment actiu.

Per tal de garantir la protecció social d'aquestes persones, comptem amb l'Estratègia Avant 20-30 que s'ha elaborat per a revertir la despoblació i cohesionar el territori. Una de les mesures en este sentit que es du a terme contra l'exclusió financera és la instal·lació de caixers a municipis de l'agenda AVANT. A més, també comptem amb un conveni amb la Federació Valenciana de Municipis i Províncies per a la formació en competències digitals per a les finances i des d'AVANT s'han impulsat, entre altres, múltiples activitats de dinamització cultural que fomenten la vida en comunitat als pobles. Per a continuar amb aquesta tasca que permeta la inclusió i vertebració de les persones, entre elles les majors, que viuen als territoris despoblats és necessària la col·laboració entre institucions, la descentralització i la inversió en infraestructures.